

Sygn. akt **IC 699/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSR del. Tadeusz Bulanda</i>
Protokolant:	sekretarz sądowy Katarzyna Maciaszczyk

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2016 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa **D. P.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Prezydentowi(...)**

o zapłatę

orzeka:

I. Oddala powództwo;

II. Nie obciąża powódki kosztami procesu.

Sygn. akt: IC 699/14

UZASADNIENIE

W dniu 30 czerwca 2014 r. D. P. skierowała przeciwko Skarbowi Państwa – Prezydentowi (...) pozew o zasądzenie na swoją rzecz kwoty 965 986 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia daty wyroku do dnia zapłaty. W uzasadnieniu powódka wskazała, że jest następcą prawnym właściciela nieruchomości położonej przy ul. (...) w W., która była objęta działaniem dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...) W. i obecnie jest użytkownikiem wieczystym tej nieruchomości. Po wydaniu w dniu 5 maja 1950 r. decyzji odmawiającej przyznania własności czasowej tej nieruchomości dawnemu właściciel M. G. (1) (...), położone w budynku na tej nieruchomości lokale nr (...) zostały sprzedane. Decyzją z dnia 17 stycznia 2008 r. Prezydent (...) W. przyznał następcom prawnym właściciela nieruchomości prawo użytkowania wieczystego, zaś w dniu 17 listopada 2009 r. oddano w użytkowanie wieczyste jedynie część ww. gruntu, z uwagi na wcześniejszą sprzedaż ww. lokali i oddanie części ww. nieruchomości w użytkowanie wieczyste nabywcom lokali. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. stwierdziło, iż decyzje o sprzedaży poszczególnych lokali w budynku przy ul. (...) w W. zostały wydane z naruszeniem prawa, bowiem nie można było stwierdzić ich nieważności, gdyż wywołały nieodwracalne skutki prawne. W związku ze sprzedażą ww. lokali w oparciu o wadliwe decyzje powódka odniosła szkodę (pozew – k. 2-7).

Skarb Państwa – Prezydent (...). W. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania wg norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa. W ocenie pozwanego powódka nie poniosła szkody na skutek wydania decyzji o sprzedaży ww. lokali. Szkada w majątku powódki mogła być wywołana decyzją dekretową, a kolejne zdarzenia, w tym sprzedaż lokali, miały wtórne znaczenie. Ponadto powódka nie wykazała, że taka szkoda rzeczywiście zaistniała, ani nie wskazała wysokości

powstałej szkody. Pozwany zakwestionował wskazaną przez powódkę wysokość szkody i sposób jej ustalenia. Ponadto strona pozwana podniosła zarzut przedawnienia dochodzonego pozwem roszczenia (odpowiedź na pozew – k. 140-148).

W dalszym toku postępowania stanowisko stron nie uległo zmianie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Nieruchomość położona w W. przy ul. (...), oznaczona numerem hipotecznym (...), stanowiła własność M. G. (1) (...). Nieruchomość ta została objęta działaniem dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze (...) W. i z dniem 21 listopada 1945 r. przeszła na własność Gminy (...) W.. Z chwilą likwidacji gmin od dnia 13 kwietnia 1950 r. nieruchomość ta stała się własnością Skarbu Państwa (okoliczność bezsporna).

W trakcie działań wojennych budynek przy ul. (...) nie został zniszczony. W lipcu 1945 r. zużycie budynku wynosiło 9%, zaś koszt wykonanych remontów po 1945 r. wyniósł kwotę 263 243,70 zł (dowód: opinia biegłego Z. K. z dnia 10 kwietnia 2016 r. – k. 333-353).

W dniu 11 lutego 1949 r. M. G. (1) (...) złożył wniosek o przyznanie własności czasowej do gruntu położonego przy ul. (...). Orzeczeniem administracyjnym z dnia 5 maja 1950 r., znak (...), Prezydent (...) W. odmówił dotychczasowemu właścicielowi prawa własności czasowej ww. gruntu i stwierdził, że wszystkie budynki znajdujące się na tym gruncie przeszły na własność Gminy (...). W. (dowód: decyzja z dnia 5 maja 1950 r. – k. 10).

Decyzją Urzędu Dzielnicowego (...) w W. nr (...)z dnia 28 sierpnia 1975 r. orzeczono o sprzedaży lokalu nr (...) w budynku położonym przy ul. (...) w W. wraz z równoczesnym oddaniem w użytkowanie wieczyste części gruntu, na którym usytuowany jest budynek, na rzecz E. W.. Sprzedaż tego lokalu nastąpiła w dniu 13 stycznia 1976 r. (k. 40-42v).

Decyzją Urzędu Dzielnicowego (...) w W. nr (...) z dnia 10 lutego 1978 r. orzeczono o sprzedaży lokalu nr (...) w budynku położonym przy ul. (...) w W. wraz z równoczesnym oddaniem w użytkowanie wieczyste części gruntu, na którym usytuowany jest budynek, na rzecz A. G.. Sprzedaż tego lokalu nastąpiła w dniu 1 marca 1977 r. (k. 43-45v).

Decyzją Urzędu Dzielnicowego (...) w W. nr (...) z dnia 11 kwietnia 1978 r. orzeczono o sprzedaży lokalu nr (...) w budynku położonym przy ul. (...) w W. wraz z równoczesnym oddaniem w użytkowanie wieczyste części gruntu, na którym usytuowany jest budynek, na rzecz W. B.. Sprzedaż tego lokalu nastąpiła w dniu 15 listopada 1978 r. (k. 49-53).

Decyzją (...) Dzielnicowego W.-P. w W. nr (...) znak W9-III// (...) -21/L z dnia 28 października 1989 r. orzeczono o sprzedaży lokalu nr (...) w budynku położonym przy ul. (...) w W. wraz z równoczesnym oddaniem w użytkowanie wieczyste części gruntu, na którym usytuowany jest budynek, na rzecz S. i Z. S.. Sprzedaż tego lokalu nastąpiła w dniu 27 marca 1990 r. (k. 46-48v).

Spadek po zmarłym w dniu 11 grudnia 1993 r. M. G. (1) na podstawie ustawy nabyły córki D. P. i I. G. – po 1/2 części spadku każda z nich (postanowienie Sądu Rejonowego dla Warszawy-Pragi w Warszawie z dnia 19 lipca 1994 r., sygn. akt II Ns 734/94 – k. 11).

W dniu 31 grudnia 1999 r. D. P. wystąpiła do Prezesa Urzędu (...) z wnioskiem o stwierdzenie nieważności decyzji Ministra Gospodarki Komunalnej nr (...) z dnia 20 kwietnia 1951 r., utrzymującej w mocy orzeczenie Prezydent Miasta Stołecznego z dnia 5 maja 1950 r., znak (...). Decyzją z dnia 27 sierpnia 2001 r. (znak (...)) Prezes Urzędu (...) umorzył postępowanie w sprawie stwierdzając, że w trybie odwoławczym nie wydano decyzji, której dotyczy wnioski. W aktach własnościowych dotyczących przedmiotowej nieruchomości znajduje się niepodpisany projekt decyzji Ministra Gospodarki Komunalnej nr (...) z dnia 20 kwietnia 1951 r. orzekający o utrzymaniu w mocy orzeczenia z dnia 5 maja 1950 r. (dowód: decyzja Prezesa Urzędu (...) z dnia 27 sierpnia 2001 r. znak (...) – k. 12-14).

Decyzją z dnia 12 grudnia 2001 r. znak (...) Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. uchyliło orzeczenie administracyjne Prezydenta (...) W. z dnia 5 maja 1950 r. znak (...), jako wydane z rażącem naruszeniem art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. (k. 50).

Decyzją z dnia 17 stycznia 2008 r. (nr (...)) Prezydent (...) W. w rozpoznaniu wniosku M. G. (1) (...) z dnia 11 lutego 1949 r., ustanowił na rzecz następców prawnych wnioskodawcy na okres 99 lat prawo użytkowania wieczystego do udziału wynoszącego 0,3065 części w gruncie zabudowanym budynkiem mieszkalnym, oznaczonym nr ew. (...) z obrębu (...) o pow. (...) m⁽²⁾, uregulowanym w księdze wieczystej nr (...), położonym w W. przy ul. (...), tj. na rzecz I. M. G. (2) i D. P. po (...) części dla każdej z nich (pkt 1) oraz do niezabudowanego gruntu oznaczonego nr (...) z obrębu (...) o położonego w W. przy ul. (...) na rzecz I. M. G. (2) i D. P. po 1/2 części na rzecz każdej z nich (pkt 2) (dowód: decyzja z dnia 17 stycznia 2008 r. – k. 19-25).

Decyzją z dnia 27 października 2009 r. (nr (...)) Prezydent (...) W. zmienił decyzję z dnia 17 stycznia 2008 r. w pkt. 1., określając wielkość udziałów po (...) części (poprzednio po (...)) i w pkt. 2. w zakresie numeru księgi wieczystej – (...) (w poprzedniej decyzji ujawniono numer dziennika wniosku o założenie księgi wieczystej) (dowód: decyzja z dnia 27 października 2009 r. – k. 26).

Umową z dnia 17 listopada 2009 r., zawartą w formie aktu notarialnego przed notariuszem M. W. (rep. (...) nr (...))(...) W. oddało I. M. G. (2) i D. P. grunt wskazany w decyzji nr (...), zmienionej decyzją nr (...), w użytkowanie wieczyste na okres 99 lat (dowód: umowa o oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste – k. 27-33).

W dniu 24 czerwca 2010 r. I. G. darowała swojej siostrze D. P. przysługujący jej udział (...) w prawie użytkowania wieczystego gruntu położonego w W. przy ul. (...), stanowiącego działkę o nr ew. (...) z obrębu (...), o obszarze (...) m⁽²⁾ oraz własności budynku posadowionego na tym gruncie w takim samym udziale, a ponadto wierzytelność o zapłatę odszkodowania za sprzedane w tym budynku lokale mieszkalne o nr (...) oraz lokale użytkowe (...) i (...), i utratę prawa do użytkowania wieczystego w tej nieruchomości w udziale (...) (dowód: umowa darowizny z dnia 24 czerwca 2010 r., Rep. (...)– k. 34-39).

Decyzją z dnia 12 grudnia 2013 r. znak (...) Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W., na wniosek D. P., reprezentowanej przez adwokata, z dnia 10 lipca 2013 r., orzekło, że decyzja Urzędu Dzielnicowego (...) w W. z dnia 28 sierpnia 1975 r. nr (...), orzekająca o sprzedaży lokalu nr (...) w budynku położonym przy ul. (...) w W., z równoczesnym oddaniem w użytkowanie wieczyste części gruntu, na którym usytuowany jest budynek, wydana została z naruszeniem prawa, jednak z powodu nieodwracalnych skutków prawnych nie można było stwierdzić jej nieważności (dowód: decyzja znak (...) – k. 40-42v).

Decyzją z dnia 12 grudnia 2013 r. znak (...) Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W., na wniosek D. P., reprezentowanej przez adwokata, z dnia 10 lipca 2013 r., orzekło, że decyzja Urzędu Dzielnicowego (...) w W. z dnia 10 lutego 1978 r. nr (...), orzekająca o sprzedaży lokalu nr (...) w budynku położonym przy ul. (...) w W., z równoczesnym oddaniem w użytkowanie wieczyste części gruntu, na którym usytuowany jest budynek, wydana została z naruszeniem prawa, jednak z powodu nieodwracalnych skutków prawnych nie można było stwierdzić jej nieważności (dowód: decyzja znak (...) – k. 43-45v).

Decyzją z dnia 12 grudnia 2013 r. znak (...) Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W., na wniosek D. P., reprezentowanej przez adwokata, z dnia 10 lipca 2013 r., orzekło, że decyzja Urzędu Dzielnicowego (...) w W. z dnia 28 października 1989 r. nr (...) znak (...), orzekająca o sprzedaży lokalu nr (...) w budynku położonym przy ul. (...) w W., z równoczesnym oddaniem w użytkowanie wieczyste części gruntu, na którym usytuowany jest budynek, wydana została z naruszeniem prawa, jednak z powodu nieodwracalnych skutków prawnych nie można było stwierdzić jej nieważności (dowód: decyzja znak (...) – k. 46-48).

Decyzją z dnia 9 stycznia 2014 r. znak (...) Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W., na wniosek D. P., reprezentowanej przez adwokata, z dnia 10 lipca 2013 r., orzekło, że decyzja Urzędu Dzielnicowego (...) w W. z dnia 11

kwietnia 1978 r. nr(...), orzekająca o sprzedaży lokalu nr (...) w budynku położonym przy ul. (...) w W., z równoczesnym oddaniem w użytkowanie wieczyste części gruntu, na którym usytuowany jest budynek, wydana została z naruszeniem prawa, jednak z powodu nieodwracalnych skutków prawnych nie można było stwierdzić jej nieważności (dowód: decyzja znak (...) – k. 49-53).

Wartość lokali mieszkalnych o nr (...), położonych w budynku przy ul. (...) w W., według stanu technicznego na datę sprzedaży każdego z lokali, według cen aktualnych wynosi kwotę 1 464 600 zł, zaś z uwzględnieniem obciążenia tych lokali prawem najmu na zasadach szczególnych wynosi 975 400 zł (dowód: opinia biegłego S. O. – k. 178-222 , 259-263 / nagranie 00:03:29-00:58:25).

Powyzszy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dokumenty, których autentyczność nie została zakwestionowana przez żadną ze stron. Opinia dotycząca wartości lokali została wydana przez biegłego posiadającego adekwatne wiadomości specjalne i została sporządzona rzetelnie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest niezasadne wobec skutecznie podniesionego zarzutu przedawnienia.

Za podstawę odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa należy przyjąć art. 417 k.c., nie zaś wskazany przez powódkę art. 160 k.p.a.

Zgodnie z art. 160 § 1 k.p.a. stronie, która poniosła szkodę na skutek wydania decyzji z naruszeniem przepisu art. 156 § 1 albo stwierdzenia nieważności takiej decyzji, służy roszczenie o odszkodowanie za poniesioną rzeczywistą szkodę, chyba że ponosi ona winę za powstanie okoliczności wymienionych w tym przepisie. Zgodnie z art. 156 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej stwierdza nieważność decyzji, która dotknięta jest wadami określonymi w punktach 1-7 tego przepisu, chyba że (§ 2) decyzja wywołała nieodwracalne skutki prawne.

Jedną z przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej jest istnienie normalnego związku przyczynowego pomiędzy szkodą a bezprawnym zdarzeniem wywołującym szkodę (art. 361 § 1 k.c.). Badanie relacji kauzalności na gruncie art. 361 § 1 k.c. następuje poprzez przeprowadzenie dwuetapowego testu. W pierwszym etapie przedmiotem badania jest powiązanie typu *conditio sine qua non* pomiędzy zdarzeniem ujmowanym jako przyczyna szkody a skutkiem w postaci wystąpienia szkody. W przypadku stwierdzenia tego typu powiązania, następuje przejście do drugiego etapu testu – badania normalności (adekwatności) istniejącego powiązania kauzalnego. Przy czym badanie kauzalności powinno każdorazowo uwzględniać całokształt okoliczności sprawy mających znaczenie dla oceny granicy między tymi skutkami, które można przypisać bezpośredniemu sprawcy, a tymi, których przypisać mu nie można.

Podzielić należy pogląd, że źródłem szkody i w konsekwencji odszkodowania za bezprawnie sprzedane lokale w znacjonalizowanej kamienicy jest pierwotna decyzja o przejściu nieruchomości na Skarb Państwa, a nie późniejsze decyzje o sprzedaży mieszkań. Odszkodowanie powinno obejmować wszystkie następstwa wadliwej decyzji dekretowej, w tym rozporządzenie składnikiem majątku przejętego na podstawie decyzji dekretowej przez Skarb Państwa. Sprzedaż lokali ma znaczenie nie dla powstania szkody lecz dla powstania nieodwracalnych skutków prawnych (sprzedaż lokali na podstawie decyzji wydanych z naruszeniem prawa powoduje w istocie ograniczenie możliwości wyboru sposobu naprawienia szkody) (patrz: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2015 r., I CSK 753/14, LEX nr 1798889, G.Prawna 2015/193/7).

Przytoczone wyżej rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego zapadło w nieco odmiennym stanie faktycznym, niż występujący w tej sprawie. Różnica polega na tym, że decyzja dekretowa z 5 maja 1950 r. nie stała się ostateczna, bowiem nie zostało wydane orzeczenie odwoławcze w dniu 20 kwietnia 1951 r. (w obrocie prawnym istniał tylko pozór ostatecznego rozpoznania wniosku dekretowego). Biorąc jednak pod uwagę skutek *ex tunc* decyzji nadzorczej stwierdzającej nieważność ostatecznej decyzji dekretowej, w istocie nie ma różnicy, czy decyzja o sprzedaży lokalu i późniejsza sprzedaż lokalu zaistniały w okresie obowiązywania ostatecznej decyzji dekretowej, czy też, jak w tej sprawie, w okresie po wydaniu decyzji dekretowej, a przed rozpoznaniem odwołania od tej decyzji. W obu bowiem przypadkach, przy

uwzględnieniu mocy wstecznej decyzji nadzorczej, decyzja o sprzedaży lokalu i sprzedaż lokalu zaistniały w takim stanie prawnym, że przeddekretowy właściciel nieruchomości lub jego spadkobiercy nie utracili prawa własności budynku posadowionego na nieruchomości objętej dekretem i Skarb Państwa dokonał sprzedaży lokalu w takim budynku nie będąc jego właścicielem.

W ocenie Sądu źródłem szkody poniesionej przez powódkę jest wydanie nieostatecznej, wadliwej decyzji dekretowej i stworzenie pozoru ostateczności tej decyzji. Rozpoczęło to ciąg zdarzeń, którego efektem końcowym było wydanie czterech decyzji lokalowych w okresie od 1975 do 1989 r., a następnie sprzedaż objętych tymi decyzjami lokali. Decyzji o sprzedaży lokali mieszkalnych nr (...) położonych w budynku przy ul. (...) w W. nie można uznać za samodzielne źródło szkody, bowiem ich wydanie nie byłoby możliwe bez wydania wadliwej decyzji dekretowej i stworzenia pozoru jej ostateczności. Wydanie tych decyzji pozostaje w ścisłym związku i jest konsekwencją decyzji z dnia 5 maja 1950 r. o odmowie przyznania M. G. (1) (...) prawa własności czasowej do gruntu tej nieruchomości i stwierdzeniu, że wszystkie budynki znajdujące się na tym gruncie przeszły na własność Skarbu Państwa.

Zgodnie z treścią art. 417 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa (§ 1). Jeżeli wykonywanie zadań z zakresu władzy publicznej zlecono, na podstawie porozumienia, jednostce samorządu terytorialnego albo innej osobie prawnej, solidarną odpowiedzialność za wyrządzoną szkodę ponosi ich wykonawca oraz zlecająca je jednostka samorządu terytorialnego albo Skarb Państwa (§ 2).

Zgodnie z art. 442¹ § 1 k.c. roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę.

Powódka uzyskała świadomość istnienia szkody i jej sprawcy już z chwilą uchylecia przez w dniu 12 grudnia 2001 r. przez SKO orzeczenia administracyjnego Prezydenta (...) W. z dnia 5 maja 1950 r. jako wydanego z rażącym naruszeniem art. 7 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1945 r. Rozstrzygnięcie to pozwalało wnioskować o braku podstawy wydanych w okresie 1975-1989 r. decyzji o sprzedaży lokali (...) położonych w budynku przy ul. (...) oraz późniejszych umów o sprzedaży tych lokali. N. orzeczenia z 5 maja 1950 r. była równoznaczna z takim stanem prawnym, że poprzedni właściciel nieruchomości przy ul. (...) w W. nadal był właścicielem budynku położonego na tej nieruchomości (art. 5 i 8 dekretu z dnia 26 października 1945 r.) w chwili wydania decyzji o sprzedaży lokali i zawarcia umów sprzedaży lokali, a zatem wobec uchylecia decyzji z 1950 r. było oczywiste, że przedmiotowymi 4 lokalami rozporządził podmiot nie będący ich właścicielem.

Najpóźniejszą datą, w której powódce stała się znana ostateczna wielkość szkody był 27 października 2009 r., kiedy wydano decyzję o ustanowieniu prawa użytkowania wieczystego na rzecz I. M. G. (2) i D. P. z ograniczeniem do części nieruchomości przy ul. (...) w W., tj. po odliczeniu części związanej ze sprzedanymi wcześniej lokalami. W tym momencie strona powodowa знаła wielkość szkody i była świadoma tego, że w drodze postępowania dekretowego nie uzyska pełnej rekompensaty w naturze, a więc poprzez odzyskanie sprzedanych lokali.

W ocenie Sądu sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (art. 5 k.c.) byłoby uwzględnienie zarzutu przedawnienia 10-letniego, liczonego od daty zdarzenia powodującego szkodę. Do czasu uchylecia wadliwej decyzji dekretowej z 5 maja 1950 r. i ustanowienia użytkowania wieczystego w dniu 27 października 2009 r., ograniczonego do części przedmiotowej nieruchomości, nie była skonkretyzowana ostateczna szkoda, jakiej doznała powódka na skutek wadliwej decyzji dekretowej. Oczekiwanie od powódki, aby wcześniej podjęła czynności zmierzające do uzyskania odszkodowania, a więc w sytuacji, gdy nie była ostatecznie skonkretyzowana jej sytuacja prawna, byłoby rażąco niesprawiedliwe. Najpóźniej w dniu 27 października 2009 r. powódka miała jednak świadomość nieodwracalności, na gruncie stosunków administracyjnoprawnych, skutków decyzji o sprzedaży lokali i późniejszego przeniesienia

własności lokali. W tej sytuacji powódka mogła i powinna była niezwłocznie, a przed upływem 3-letniego okresu wynikającego z art. 442¹ § 1 k.c., podjąć działania w celu uzyskania odszkodowania.

Powództwo o zapłatę odszkodowania zostało wniesione w dniu 30 czerwca 2014 r., a więc po upływie trzyletniego okresu przewidzianego w art. 442¹ § 1 k.c. Biorąc zatem pod uwagę upływ terminu przedawnienia najpóźniej w dniu 27 października 2012 r. i podniesienie zarzutu przedawnienia przez pozwanego, powództwo należało oddalić w całości (pkt I wyroku).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. W ocenie Sądu, mimo przegrania procesu, obciążenie powódki kosztami byłoby niesprawiedliwe. Na skutek wadliwej decyzji dekretowej powódka została pozbawiona własności lokali (...) co stanowi dla niej istotną stratę. Za ten stan rzeczy odpowiedzialność ponosi Skarb Państwa i obciążanie powódki dodatkowymi kosztami byłoby formą pogłębienia tej szkody.